

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

AJINIYOZ NOMIDAGI NUKUS DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
M.JUMAMURATOV

(Handwritten signature) 28.06.2021-yil

**MATNNI SHARHLAB O`QISH
fani bo'yicha
(4-kurslar uchun)
ISHCHI O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110000 – Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 5111200 – O'zbek tili va adabiyoti

Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr
Ma'ruza:	26 soat	VII
Amaliy mashg'uloti:	46 soat	VII
Seminar mashg'uloti:	-	VII
Umumiy auditoriya soati:	72 soat	VII
Mustaqil ta'lim soati:	58 soat	VII
Umumiy o'quv soati:	130 soat	VII

Nukus – 2021

Fanning o‘quv dasturi Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti Kengashida tasdiqlangan (2019- yil 5- sentabdagи 1-sonli majlis bayonnomasi).

Tuzuvchilar:

S.Bekchanova – Nukus DPI O‘zbek adabiyoti kafedrasi dotsenti v.v.b., filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori

Taqrizchilar:

I.Qurbanboev – Berdaq nomidagi QDU O‘zbek tili va adabiyoti kafedrasi mudiri, filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

K.Tashanov – Nukus DPI O‘zbek adabiyoti kafedrasi katta o‘qituvchisi, filologiya fanlari nomzodi.

Ishchi fan dasturi Turkiy tillar fakulteti kengashining 2021-yil “28”- may dagi 10 - sonli bayonnomma bilan ma’qullandi.

Fakultet kengashi raisi: B.Davletov

Ishchi fan dasturi O‘zbek adabiyoti kafedrasi majlisida muhokama qilinib, “26”- may dagi 10 - sonli bayonnomma bilan tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri: S.Matyakupov

Ishchi fan dasturi Nukus davlat pedagogika instituti O‘quv-uslubiy kengashining 2021-yil “28” 06 dagi 11- sonli qarori bilan tasdiqlangan.

1. O‘quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta’limdagi o‘rni

«Matnni sharhlab o`qish» fanini o`qitish orqali mustahkam nazariy bilim berish ko`zda tutiladi. «Matnni sharhlab o`qish» o`quv fanida badiiy adabiyotning o`ziga xos xususiyatlari va asosiy qonuniyatlarini o`zlashtirish talabalar bilimiga qo`yilgan talabdir. Matnni sharhlab o`qishning ilmiy tadqiqot metodlari va taraqqiyot istiqbollari, ijtimoiy ahamiyati haqida bilimga ega bo`lish; matnni sharhlab o`qishning turlarining o`zaro aloqadorligini belgilay olishi; bosqichlari, xos tamoyillarni bilishi; munosabatlarining etakchi xususiyatlarini aniqlay olishi; ni tavsiflay bilishi; xos xususiyatlarni hisobga olish, tahlil qilish yo`llarini bilishi talab qilinadi.

Ushbu fanni talabalarga o`qitish orqali quyidagi ko`nikmalar shakllantiriladi: mashg`ulot turlarini o`tkazish va nazorat qilishning faol shakllarini bilish va ulardan foydalana olish, badiiy matnni adabiyotshunoslik nuqtai nazaridan sharhlash, xulosalash kabi ko`nikmalarga ega bo`lishi talab qilinadi.

Talabalar quyidagi malakaga ega bo`lishlari ko`zda tutiladi: badiiy asar mazmuni, asar tili, adabiy qahramon va uni tavsiflovchi vositalar, she`r tuzilishi, poetik ko`chimlar, badiiy san`atlar, adabiy tur va janrlar tahlili bo`yicha malakaga ega bo`lishi lozim.

2. O‘quv fanining maqsadi va vazifasi

«Matnni sharhlab o`qish» fanini o`qitishning maqsadi quyidagicha: badiiy matnni adabiyotshunoslik nuqtai nazaridan sharhlay olishni, matnni sharhlashning falsafiy o`rnii, didaktik tahlil etish jarayonini o`rgatish. Talabalarni asarni ʃarhlash, xulosalash, ma`lum bir fikr yuritishga undash, shu bilan birga, badiiy asarning tuzilishi, syujeti, konflikti, badiiy asar tili, tasviriy vositalar, she`riy san`atlar haqidagi nazariy bilimlarini chuqurlashtirish ko`zda tutiladi.

«Matnni sharhlab o`qish» fanining vazifalari o`qitish orqali mustahkam nazariy bilim berish; badiiy matnni sharhlash malakasini shakllantirish; badiiy adabiyotning o`ziga xos xususiyatlari va asosiy qonuniyatlarini o`rganish, ayni chog`da, bundan keyin o`rganiladigan adabiyotshunoslik fanlaridan olingan bilim va ko`nikmalarga doir tushunchalar kengaytirilib, chuqurlashtirilib borishni tashkil qiladi.

3. Ma’ruza mashg`ulotlari

(1-jadval)

T/r	Ma’ruza mashg`ulotlari mavzulari	Ma’ruza mashg`ulotlari mazmuni	Dar s soatl ari haj mi
VII semestr			
1	Matnni sharhlab o`qish fan sifatida	Matnni sharhlab o`qitish asoslari. Turli xalqlarda sharh atamasining o`xshash va farqli tomonlari. Ilmiy izlanish jarayonida tadqiqotchining yangi bilimga erishish yo`llari ekanligi. G`oya va amaliyot munosabatlari; inson oqilona maqsadlariga muvofiqlik bilish taraqqayotining tamoyili. Jamiyat hayotida fan rolining oshib borishi.	4
2	Xalq og`zaki ijodiga mansub asarlarni sharhlab o`qish	Xalq og`zaki ijodi asarlarni sharhlab o`qish. Maqollar, naqlar va topishmoqlar, ulardagi aks etgan voqelik izohi, o`xshatish, istiora, obraz. O`zbek xalq maqollari. Ertak va ularning qahramonlarining yaratilishi. Dostonlar sharhi. “Alpomish” va “Kuntug`mish” dostoni.	4
3	Diniy, tasavvufiy mavzuda yaratilgan asarlarni sharhlab o`qish	Diniy mavzuda yaratilgan asarlarni sharhlanadi. Hadislar sharhi. Imom Ismoil Al-Buxoriy hadislari, Ahmad Yassaviy hikmatlari sharhi. Alisher Navoiyning diniy mavzudagi asarlari. Tasavvuf nomayandalari ijodi sharhi. Rabg`uziy asarlari sharhi. Milliy istiqlol va ijod erkinligi, xalqchillik, milliylik va umuminsoniylik.	4
4	Mumtoz lirik janrdagi asarlarni sharhlab o`qish	Mumtoz lirik janrlari. Ruboiylar mazmuni va mavzusi sharhi. Alisher Navoiy ruboiylari. Bobur ruboiylari. O`zbek aruzi, qofiya, radif, tarona.	6

		Tuyuqlarni sharhlash. Qit'a va g`azollar mazmuni sharhi. "Kamol et kasbim" qit'asi. Tuyuq janri. Omonim, tajnis, qofiya, o'xshatish, obraz-badiylik; badiiy obraz va uning asosiy xususiyatlari;	
5	Zamonaviy lirik janrdagi she`rlarni sharhlab o`qish	Zamonaviy uslubda yaratilgan asarlar sharhlanadi. Lirik she`rlar. To`rtliklar. Oktava, sonetlar sharhi. Inson qalbida tug'ilgan ruhiy kechinma, fikr va tuyg'ular orqali voqelikni aks ettirish. Lirik asarlarda voqelikning inson tuyg'ulariga ta'sirini tasvirlash, intim lirika, ijtimoiy lirika.	4
6	Zamonaviy janrdagi nasriy asarlarni sharhlash	Zamonaviy janrdagi nasriy asarlar sharhlanadi. Hikoyalarni sharhlab o`qish. Qissa va romanlarni sharhlab o`qish. Asar qahramonlari, joy nomlariga sharh berish. Romanlar, ularning nomlanishi, qahramonlari, mavzusi, voqeja joylari, qahramonlariga izoh berish. Katta epik shakl va uning janrlari – epopeya, roman tavsifi; o`rta epik shakl – hikoya; novella, ocherk janrlari sharhi.	4
II semestr bo'yicha jami			26

4. Amaliy mashg'ulotlar.

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlardan bakalavrlarning asarlarni o'qish, tahlil qilish bo'yicha ko'nikmalar hosil qilishi va erishilgan natijalarni kelgusi faoliyatlarida qo'llay bilishi nazarda tutiladi. Shuningdek, amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishda, asosan, birlamchi nazariy manbalar bo'yicha savol-javoblar uysushtiriladi. Savol-javoblar jarayonida mavzularning umumiy xususiyatlari haqida umumlashmalarga kelinadi.

Amaliy mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

(2-jadval)

T/r	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
VII semestr		
1	Matnni sharhlab o'qish fan sifatida	2
2	Badiiy asarlarda keltirilgan maqollarni sharhlash	2
3	Naqlarni sharhlash.	2
4	Xalq og'zaki ijodiga mansub epik janrlarni sharhlash	2
5	Ertak sharhi	2
6	Dostonlar sharhi	2
7	Hadislar sharhi. Imom Ismoil Al-Buxoriy hadislari	2
8	Ahmad Yassaviy hikmatlari sharhi.	2
9	Tasavvuf nomayandalari ijodi sharhi. Rabg'uziy asarlari sharhi.	2
10	Alisher Navoiyning diniy mavzudagi asarlari.	2
11	Mumtoz lirik janrdagi asarlarni sharlab o'qish	2
12	Navoiy asarlarini sharhlash	2
13	Boburning "Boburnoma" asari sharhi	2
14	Zamonaviy janrdagi nasriy asarlarni sharhi	2
15	Romanlarni sharhi	2
16	Hikoyalarni sharhi	2
17	Qissalarni sharhi	2
18	Tarixiy asarlarni sharhi	2
19	Hajviy asarlarni sharhi	2
20	Dramalarni sharhi	2
21	Zamonaviy lirik janrdagi she'rlarni sharhlab o'qish	2
22	She'riy dramalarni sharhlash	2

23	She'riy dostonlarni sharhlash	2
	II semestr bo'yicha jami:	46

5. Seminar mashg'ulotlari rejada yo'q

Mustaqil ta'limning shakli va mazmuni

Talabaga mustaqil ta'limni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakklardan foydalanish tavsiya etiladi:

- Darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- Tarqatma materiallar bo'vicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- Maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- Talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzulami chuqur o'rganish.
- O'rganilmagan, muammoli mavzular bo'yicha tezis, maqolalartayyorlash;
- Badiiy asarlarni o'qish va mutolaa qilish;
- Faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalilaniladigan o'quv mashg'ulotlari.
- Masofaviy (distantsion) ta'lim.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari:

T/r	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
VII semestr		
1	Ertaklarning mavzuviy xususiyatlari va ularda obrazlar talqini	6
2	"Kuntug` mish" dostonining obrazlar tizimini sharhlash	6
3	Alisher Navoiy ruboilyari sharhi	6
4	Bobur ruboilyari sharhi	4
5	Qit'a va g`azallar mazmuni sharhi	4
6	Tuyuqlar sharhi	4
7	U.Hayyom, Maxtimquli asarlari sharhi	4
8	Mashrab g`azallari sharhi	4
9	Gulxaniyning «Zarbulmasal» asarini sharhlash.	4
10	Uyg'un lirikasida tabiat tasviri sharhi	4
11.	A.Oripovning "Haj daftari" turkum she`rlari sharhi	4
12	E.Vohidov "Donish qishloq hangomalari" turkumi	4
13	M.Yusuf she`riyatida ona-Vatan timsoli	4
J A M I		58

7. Tavsiya etilayotgan oraliq nazorat savollari

II smester

7. Tavsiya etilayotgan oraliq nazorat savollari

II smester

ORALIQ NAZORAT SAVOLLARI

1. Imom al Buxoriy hodisalarini sharhlab o'qish.
2. Topishmoqlarni sharhlab o'qish
3. G'azallarni sharhlab o'qish.
4. Qit'alarni sharhlab o'qish.
5. Ertaklarni sharhlab o'qish.
6. Qit'ani sharhlab o'qish
7. Ruboilyarni sharhlab o'qish.
8. She`rlarni sharhlab o'qish.
9. G'azallarni sharhlab o'qish.
10. Navoiy qit'alarni sharhlab o'qish.
11. Tuyuqlarni sharhlab o'qish.
12. Nodira g'azallarini sharhlab o'qish.

13. Sabzovotlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish
14. Imom al-Buxoriy hadisalarini sharhlab o'qish.
15. Xadislardagi ta'lif tarbiya
16. M.Yusuf she'rlarini sharhlab o'qish.
17. Vatan haqidagi maqollarni sharhlab o'qish.
18. Hayvonlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
19. Hayvonlar haqidagi ertaklarni sharhlab o'qish
20. Navoiy qit'alarini sharhlab o'qish.
21. Umar Xayom ruboiylarini sharhlab o'qish
22. Imom al Buxoriy haqida ma'lumot
23. Buxoriy yashagan davr haqida ma'lumot
24. Jismilar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
25. Fuzuliy g'azallarni sharhlab o'qish.
26. Sehrli ertaklarni sharhlab o'qish.
27. Mashrab ruboiylarni sharhlab o'qish.
28. Erkin Vohidov she'rlarini sharhlab o'qish.
29. Paxlavon Mahmud tuyuqlarni sharhlab o'qish.
30. G'azallardagi san'atlar
31. Imom al-Buxoriy asarlarini sharhlab o'qish.
32. Buxoriy asarlarining o'zgachaliklari
33. A.Oripov she'rlarni sharhlab o'qish
34. Odob ahloq haqidagi maqollarni sharhlab o'qish.
35. Uy jihozlari haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
36. Maishiy ertaklarni sharhlab o'qish
37. Navoiy qit'alarini sharhlab o'qish.
38. «Kamol et kasbkim» lisoniy tahlil
39. Bobur ruboiylarini sharhlab o'qish
40. Bobur tuyuqlarini sharhlab o'qish.
41. Qadimgi urf-odatlar udumlar bilan bog'liq an'analarni sharhlang
42. Rabg'uziy asarlarini sharhlash
43. Bobur g'azallaridagi san'atlar
44. Navoiy qit'alaridagi qofiyalanish
45. Navoiy g'azallaridagi san'atlar
46. Lingvistik sharx turi qanday so'zlarni qamrab oladi
47. Ruboiy qaysi tildan olingan va qanday ma'no anglatadi
48. Cho'lpon she'rlarini sharhlash
49. Gulxaniy asarlarini sharhlash
50. "Zarbulmasal" asaridagi qahramonlarning nomlarini sharhlash
51. A.Qodiriy "O'tgan kunlar"
52. M.Yusuf she'rlaridagi san'atlar
53. Dostonlarni sharhlash
54. A.Qahhor hikoyalarini sharhlash
55. Fitrat asarlari sharhi
56. Askiya janrini sharhlash
57. Navoiy tuyuqlarida so'z o'yinlari
58. A.Oripov dostonlarini sharhlash

8. Tavsiya etilayotgan yakuniy nazorat savollari

II semestr

1. Imom al Buxoriy hodisalarini sharhlab o'qish.

2. Topishmoqlarni sharhlab o'qish
3. Ertaklarni sharhlab o'qish.
4. Ruboylarni sharhlab o'qish.
5. She'rlarni sharhlab o'qish.
6. G'azallarni sharhlab o'qish.
7. Navoiy qit'alarni sharhlab o'qish.
8. Tuyuqlarni sharhlab o'qish.
9. Nodira g'azallarini sharhlab o'qish.
10. Sabzovotlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish
11. Xadislardagi ta'lif tarbiya
12. M.Yusuf she'rlarini sharhlab o'qish.
13. Vatan haqidagi maqollarni sharhlab o'qish.
14. Hayvonlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
15. Hayvonlar haqidagi ertaklarni sharhlab o'qish
16. Navoiy qit'alarini sharhlab o'qish.
17. Umar Xayom ruboysiylarini sharhlab o'qish
18. Imom al Buxoriy haqida ma'lumot
19. Buxoriy yashagan davr haqida ma'lumot
20. Jismlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
21. Fuzuliy g'azallarni sharhlab o'qish.
22. Sehrli ertaklarni sharhlab o'qish.
23. Mashrab ruboysiylarini sharhlab o'qish.
24. Erkin Vohidov she'rlarini sharhlab o'qish.
25. Paxlavon Mahmud tuyuqlarni sharhlab o'qish.
26. G'azallardagi san'atlar
27. Imom al-Buxoriy asarlarini sharhlab o'qish.
28. Buxoriy asarlarining o'zgachaliklari
29. A.Oripov she'rlarni sharhlab o'qish
30. Odob ahloq haqidagi maqollarni sharhlab o'qish.
31. Uy jihozlari haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
32. Maishiy ertaklarni sharhlab o'qish
33. Navoiy qit'alarini sharhlab o'qish.
34. «Kamol et kasbim» lisoniy tahlil
35. Bobur ruboysiylarini sharhlab o'qish
36. Bobur tuyuqlarini sharhlab o'qish.
37. Qadimgi urf-odatlar udumlar bilan bog'liq an'analarni sharhlang
38. Rabg'uziy asarlarini sharhlash
39. Bobur g'azallaridagi san'atlar
40. Navoiy qit'alaridagi qofiyalanish
41. Navoiy g'azallaridagi san'atlar
42. Lingvistik sharx turi qanday so'zlarni qamrab oladi
43. Ruboiy qaysi tildan olingan va qanday ma'no anglatadi
44. Cho'lpon she'rlarini sharhlash
45. Gulxaniy asarlarini sharhlash
46. "Zarbulmasal" asaridagi qahramonlarning nomlarini sharhlash
47. A.Qodiriy "O'tgan kunlar"
48. Dostonlarni sharhlash
49. A.Qahhor hikoyalarini sharhlash
50. Fitrat asarlari sharhi
51. A.Oripov dostonlarini sharhlash
52. A.Navoiy qit'alarni sharhlab o'qish.

53. Tuyuqlarni sharhlab o'qish.
54. Nodira g'azallarini sharhlab o'qish.
55. Sabzovotlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish
56. Imom al-Buxoriy hadisalarini sharhlab o'qish.
57. M.Yusuf she'rilarini sharhlab o'qish.
58. Vatan haqidagi maqollarni sharhlab o'qish.
59. Hayvonlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
60. Hayvonlar haqidagi ertaklarni sharhlab o'qish
61. Navoiy qit'alarini sharhlab o'qish.
62. Umar Xayom ruboilyarini sharhlab o'qish
63. Imom al Buxoriy haqida ma'lumot
64. Jismlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
65. Fuzuliy g'azallarni sharhlab o'qish.
66. Fuzuliy qit'alarmi sharhlab o'qish.
67. Sehrli ertaklarni sharhlab o'qish.
68. Mashrab ruboilyarni sharhlab o'qish.
69. Erkin Vohidov she'rilarini sharhlab o'qish.
70. Feruz g'azallarni sharhlab o'qish.
71. A. Navoiy qit'alarmi sharhlab o'qish.
72. Paxlavon Mahmud tuyuqlarni sharhlab o'qish.
73. Uvaysiy g'azallarni sharhlab o'qish.
74. Hayvonlar haqidagi topishmoqlarni sharhlab o'qish.
75. Imom al-Buxoriy asarlarini sharhlab o'qish.
76. A.Oripov she'rlarni sharhlab o'qish
77. Odob ahloq haqidagi maqollarni sharhlab o'qish.
78. Maiyishiy ertaklarni sharhlab o'qish
79. Ona haqidagi maqollarni sharhlash
80. «Kamol et kasbkim” sharhlab o'qish.
81. Bobur ruboilyarini sharhlab o'qish
82. Bobur tuyuqlarini sharhlab o'qish.
83. Xuvaydo g'azallarini sharhlab o'qish.
84. Qadimgi urf-odatlar udumlar bilan bog'liq an'analarni sharhlang
85. Maxtumquli asarlarini sharhlab o'qish.
86. Bobur g'azallaridagi san'atlar
87. Navoiy g'azallaridagi san'atlar
88. Qushlar haqidagi ertaklar
89. Lingvistik sharx turi qanday so'zlarni qamrab oladi
90. Alegorik ertaklarning qahramonlari haqida
91. Maximur g'azallari
92. Munis asarları
93. A.Qodiriy «Mehrobdan chayon”
94. Cho'lpon she'rilarini sharhlash
95. “Zarbulmasal” asaridagi qahramonlarning nomlarini sharhlash
96. M.Yusuf she'rleridagi san'atlar
97. Ch. Aytmatov asarlarini sharhlash
98. Navoiy qit'alarda ma'noviy xususiyalar
99. Bobur ruboilyaridagi san'atlar
100. Yusuf Xos Xojib “Qutadg'u bilig” asarini sharhlash

9. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish me'zonlari

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'llim vazirining 2018-yil 9-avgustdagি 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018- yil

26- sentabrdagi 3069- son bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan „Oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to‘g‘risidagi“ nizomga muvofiq ishlab chiqildi. 1-

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og‘zaki so‘rov, prezentatsiyalar va boshqalar
Baholash mezonlari	<p>„5“ baho (a‘lo) - Fan bo‘yicha tugallangan bo‘limlardan 3 mavzu (savol)ning barchasiga to‘liq javob bersa. Ular yuzasidan tushunchaga ega bo‘lsa hamda adabiyotlarda keltirilgan ma‘lumotlarni aytib berib, izohlasa, o‘z tushunchalarini misollar bilan erkin dalillasa hamda xulosa chiqarib bilsa. Ya’ni: berilgan mavzu yoki savol yuzasidan xulosa va qaror qabul qilish; ijodiy fikrlay olish; mustaqil mulohaza yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish; mavzu yoki savol mohiyatini tushunish; berilgan mavzu yoki savol mohiyatini bilish va bayon eta olish; mavzu bo‘yicha tasavvurga ega bo‘lish va ifoda eta olish malakasiga ega bo‘lsa.</p> <p>„4“ baho (yaxshi) - Fan bo‘yicha tugallangan bo‘limlardan 3 mavzu (savol)ning 2 tasiga to‘liq javob bersa. Ular yuzasidan tushunchaga ega bo‘lsa hamda adabiyotlarda keltirilgan ma‘lumotlarni aytib bersa. Ya’ni: mustaqil mulohaza yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish; mavzu yoki savol mohiyatini tushunish; berilgan mavzu yoki savol mohiyatini bilish va bayon eta olish; mavzu bo‘yicha tasavvurga ega bo‘lish va ifoda eta olish malakasiga ega bo‘lsa.</p> <p>„3“ baho (qoniqarli) – Fan bo‘yicha tugallangan bo‘limlardan 3 mavzu (savol)ning 1 tasiga to‘liq, qolgan 2 tasiga qisqa javob bersa. Ular yuzasidan tushunchaga ega bo‘lsa hamda adabiyotlarda keltirilgan ma‘lumotlarni aytib bersa. Ya’ni: mavzu yoki savol mohiyatini tushunish; berilgan mavzu yoki savol mohiyatini bilish va bayon eta olish; mavzu bo‘yicha tasavvurga ega bo‘lish va ifoda eta olish malakasiga ega bo‘lsa.</p> <p>„2“ baho (qoniqarsiz) – Berilgan mavzularga javob berolmasa, umuman tushunchaga ega bo‘lmasa yoki 3 mavzuga qisman javob bersa. Qisman tasavvurga ega bo‘lsa. Ya’ni: Fan va berilgan mavzu (saollar)ni o‘zlashtirmagan bo‘lsa; mohiyatini bilmasa; aniq tasavvurga ega bo‘lmasa; mustaqil fikrga ega bo‘lmasa.</p>

Baholash turlari	Baholash	O‘tkazish vaqtি
<p>Joriy nazorat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Talabani oraliq nazorat turi bo‘yicha baholashda, uning o‘quv mashg‘ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi. <p>Oraliq nazorat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma’ruza o‘qituvchisi tomonidan qabul qilinadi; – oraliq nazorat yozma ish, og‘zaki yoki test shaklida olinadi; – oraliq nazorat mavzulari kafedraning yetakchi professor-o‘qituvchilarini tomonidan ishlab chiqiladi va kafedra mudiri tomonidan tasdiqlanadi; – oraliq nazorat javobi 3 kun ichida jurnal va elektron tizimda aks ettilishi hamda talabalarga yetkazilishi shart. – talabaga oraliq nazorat turidan „2“ (qoniqarsiz) baho olsa, unga 2 (ikki) martagacha qayta topshirishga imkoniyat beriladi. – oraliq nazorat turini topshira olmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo‘yicha „2“ baho bilan baholangan talaba yakuniy nazorat turiga kiritilmaydi. – oraliq nazoratni o‘tkazish jarayoni kafedra mudiri tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida davriy ravishda 	O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018-yil 26-sentabrdagi 3069- son bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan „Oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimi nazorat qilish va baholash tizimi to‘g‘risida“gi nizomga muvofiq	Semestr davomida
		Semestr davomida fan mavzulari 55 % – 60 % bajarilgandan so‘ng

<p>o‘rganib boriladi va uni o‘tkazish tartibi buzilgan hollarda, oraliq nazorat natijalari bekor qilinadi hamda oraliq nazorat qayta o‘tkaziladi.</p>		
<p>Yakuniy nazorat</p> <ul style="list-style-type: none"> – yakuniy nazorat turi otkaziladigan kuniga qadar talabalar joriy va oraliq ballari yig‘indisidan xabardor bo‘lishi shart. – yakuniy nazorat tuzilgan va tasdiqlangan komissiya a’zolari tomonidan qabul qilinadi. – mazkur fan bo‘yicha yakuniy nazorat semestrning oxirgi haftasi mobaynida o‘quv-uslubiy boshqarma tomonidan tuzilgan qat‘iy jadval asosida belgilangan auditoriyada og‘zaki, yozma yoki test shaklida o‘tkaziladi. – og‘zaki shaklda olingan yakuniy nazorat javobi shu kunning o‘zida jurnal, elektron tizim va qaydnomalarda aks ettilishi hamda talabalarga yetkazilishi shart. 		semestr davomida ajratilgan soatlar to‘liq bajarilgandan so‘ng

10. FOYDALANILADIGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

Asosiy adabiyotlar:

Nº	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Adabiyotning ARMdagи shifri	Adabiyotning ARM dagi inventar raqami	ARMdagи soni	ARM imzosi
1.	Mirziyoev Sh.	O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz.	2016				
2.	Mirziyoev. Sh.	2017 yil 7-8 iyul kunlari Namangan viloyatiga tashrifi davomida so‘zlagan nutqi.	2017				
3.	Umurov H.	Badiiy ijod asoslari	2001				
4.	Rasulov A.	Tahlil, tanqid, baholash.	2006				
5.	Hojjahmedov A.	Mumtoz badiiyat malohati	1999				
6.	Q.Yo‘ldosh. M.Yo‘ldosh	Badiiy tahlil asoslari	2016				
7.	Bekchanova S., Allambergenova N.	Adabiyot darslarida matnni sharhlash	2011				

Qo‘srimcha adabiyotlar:

1. O‘zbek tilining izohli lug‘ati. 5 томлик. –Т.: 2004-2008
2. Qodiriyning badiiy dunyosi. Maqolalar to‘plami. «Universitet» –Т.: 1994 y.
3. Hojiahmedov A. Maktabda aruz vaznnini o‘rganish. –Т.: «O‘qituvchi», 1995.
4. Hojiahmedov A. O‘zbek aruz lug‘ati. –Т.: Sharq, 1998.
5. A.Fitrat. Aruz haqida. –Т.: «O‘qituvchi», 1997.
6. Alisher Navoiy «Topmadim» g‘azallar. –Т.: G.G‘ulom nomidagi Adabiyot va san’at nashriyoti. 1994.

7. Lutfiy «Sensan sevarim....». –T.: G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1993.
8. Zahiriddin Muhammad Bobur. Tanlangan asarlar. –T.: O'zFA nashriyoti. 1991.
9. U.Nosir. «Unutmas meni bog'im». –T.: G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1991.
10. Maxtumquli. Saylanma. She'rilar. –T.: «Yozuvchi», 1995.
11. E.Vohidov. Shoiru she'ru shuur. –T.: Yosh gvardiya, 1987.
12. Hamdamov U. Badiiy tafakkur tadriji. –T.: Yangi asr avlodi, 2002.
13. Bekchanova S., Allambergenova N. Umumta'lim maktablarida xalq og'zaki ijodi namunalarini o'rgatish–Nukus, 2018.
14. Allambergenova N. Adabiyot darslarida milliy qadriyatlarni o'rgatishh–Nukus, “Bilim” 2016.

Elektron ta'lif resurslari

www. tdpu. uz
www. pedagog. uz
www. ziyouz. com
www. ziyonet. uz
www. edu. uz
www. o'zbek adabiyoti. Com
www. ziyouz. com